

wIjFA % vjh i ckfdX

QSGl dkmkA > i kA cao < i kA Lyj î jgJS] Þ f ý;

%%%%9696969696%

Ye c i YdaIdg nA

Qgk Ye c i Ûjrk SC , A Lmk Û zG.PlgnA g Þ k iG , ÛjsræjhkA SC , al] juIH
YcJukSmukA dk}jdxkSmukA - SglzUA znUalu gjfjujH saØaldkA; t ' IH e fjsr }k
iucjrk akRekA ak ì Û ù k iucjrk SC , i kak Ò zG.PlgnA L ÑukSmukA
dk î jsðukA L rISglzU Ûjrk Ò cIPUf iGßjìj] kduka svÕkA; YcJdxkA
ekgk , êlgkA YeSfUdjØý svyk ì] IG dkmkA > Ic oÿ f n Ûjsð zk n í X
Lyj î jgk ' IH L iG] ý L fjr rkc gjØk fJgkalr í X t mk] IR dqjukA;

1; 18rk akRekA 35rk SC , i kak Ò zG.PlgnA L Ñuý] kA dk î jrkA -
SglzUYeC í X] k cIPUf iGßjìj] kA;

2; | MikA svyju dk î jrk g Þ k iuck fjd î fjr kSC , A alYfA Lmk Û
zG.Plgn Ûjrk akfjgk ' f ý dk î jsðukA L ÑukSmukA - SglzUA iGßjìj] kA;

3; domkfH f i n zG.A Pgj] k ' f kA Ye c i j] k ' f kA YcJuksm
L rISglzU Ûjrk mul] jsu] kA;

4; dkmkA > Ic oÿ f n A - pUYe c i Ûjrk L rkSulwUalu cauA[
Ye c i í X] jmujhk Þ ISi Þ TmSix[t Yf Ye c i í X - dIA[t S ì l X Ye c i A
rjG Û nA t ' ji YcJsu S > IP i f ý dgj] gj] kA; zG.PlgnA Qqjil] l rkA
TmSixdX K Þ l] l rkA ckg î j f i kA Ledmg < j f i kalu Qgkelmý KeIPjdX
h.Ual n ý;

5; YcJdxkA ekgk , êlgkA YeSfUdjØý svyk ì] IG dkmkA > Ic oÿ f n Ûjrk
K Û gi l pjdxi n ý; g Þ k eælxjdxkA dkmkA > Ic oÿ f n Ûjsð zk n z n í X
Lyj î jgJS] Þ f k Þ ý;

ckg îjfalualf{fIA

tÓl zG.jnjdxkA zG.dlh Ùka YeciSC, ika Qgk egjC\hrA h.jØ s<Hf ý
iG]sy còGCj]kduka Yeci cau Ùý egjvucÝ'ulu Qgk iuMl}juksm
ScirA Kyìl]kduka SinA; tÓl zG.jnjdxkA Ligksm dkmkA>IAz ÍxkA
Yeciikaluj >ásì}kÞldk' covrdX arcjhl]kduka LfjrrkcgcjØk
YeigÙj]kduka svÕnA; tsǽjhka Ledm covr KÞldk' eîA ijpz
vjdjñ dj}ksa'ka Lig Kyìl]nA;

1; ró ijpUl.UlcA h.jØfka >IhU Ùjhka dOalg Ùjhka Sel, dl<lg ÍX
dqj]kduka svu seNdK}jdX efjsr}k iuck dqj îk zG.A Pgj]kdulsnæjH
- SglzUakÒ CjCk wrj]lrka YeciA domkfH ckzaaldlrkakÒ cIPUf
domkfhl ný;

2; zG.Plgn Ùjrk akReý Plglxaluj Sel, d - <lg ÍX dqjØigjH
zG.dlhS Ùuka Yeci dlhS Ùuka LrISglzUA dkyulrkÒ cIPUfSuyk'k;
zG.dlh Ùka akhuo}k' dlh ÙkAzG.jnjdx Sel, dl<lg ÍX uSF, A dqj]kduka
rÓselsh ijCaj]kduka svÕnA; LfkSelsh LuN SElxjdý - cj/ka aMk
Sel, d ÍxkA Lu/jR Lm Íju Kìka Qs] dqj]k'fý dk}juksm alrcjdISglzUA
iGBjìj]ka;

3; QISgl zG.Plgn ika YePlrsì}fl ný; zG.jnjdx vkgk Íju fý rIhk
finsuæjhka sa/j]H sv]ý Lìjrk ijSPuulik'fý - SglzUika
ckg îjfi kalu Yecidlha Kyìl]k'k; zG.jnjdxkA Lixksm dkmkA>IAz ÍxkA
Yeci Sipruka LfjSrlmrk>ájØ aMk SdlÝjs], Rcksals] KÞluIH Lfk
ses}'kar cjh]IR dqjuk'igldnA; L ÙgA LfUliCU Z}ÍX KÞluIH
Lfjsr SrgjmlrkÒ KeIPjdX SrgS Ù eIR svÕkduka SinA;

4; YeciZ}A LÑuý]ka dk}j]ka QgkSelsh rjG Ìludalný; tÓl zG.jnj]ka
ró Qgk s<H Ùý LMR/G[LsÓæjH Qgk S/l dSyl rSql Yeci cau Ùk
CKCo,]luj dosmukÞldnA; ij, aZ}ÍX KÞldkdulsnæjH YeSfUd
egjvg nA h.]ksa'ka Kyìl]nA;

5; Yecilir ïg CKCo, dX ij, aZ}ÍX dkyuý]kduka dk}jdxksm -
SglzUegaluxGØ]kc<luj]kduka svÕk'k; LÑuka dk îka Yecilir ïgA
rjg ïgA egjSCIPruý]k ijSPugldnA YeSfUdjØý - pUs Ù 24 anj]oyka - pU
- qýØuka LfkSelsh - ykalc]lhi ka; tsǽjhka YeC ÍX KsÞæjH
egjSCIPrdX domkfhl]nA;

6; - SglzUakÒ Qgk LÑuka Yeciika CjCk egjelhrika Sc<akÒ dkmkA>ika -
SglzUegaluxL ïgj îksals] riwlf CjCkijrk domkfH - SglzUika
Lfjw]irSC, juka rHdk'k;

7; ekdihj[apUelrA[Y/zsǽ KeSulzA[aMk ij, ick]X fkm Íju i LÑsuuka
iuMjH ixgk' Y.o nS Ùuka CjCkijSruka Ledm Ùjhl]k'k;

8; eh cao< í xjhKA YcJdXs] fjsrukÒ L Yda í X Qgk YePlrsì} - SglzU
YeCaluj dl nsìmk ' k; zG.jnjulu Qgk YcJs] fjsrukÒ L YdaA YcJSuuka i uMjsh
dk î jSruKA ixsg Ye fjdohaluj >IPj] k' k; L fk zG.A L hck ' fjrKA dlh Ùjrk
akRekÒ Yec i ÙjrkA fo] A dky î dk î jsð wrr ÙjrkA Tmul] IR cIPUf
iGBjìj] k' k;

9; Swlhj ë h í xjH zG.jnjdx] kA akhuo}k ' L ÑalG] kA akhuo}hjrKA aMkakÒ
YeSfUd cOdgU í X h.Ual] nA; L iG] ý Yec i liPj[aMk - rkdoHU í X[
sa/j] H c<luA[Pr c<luA t ' jiuka h.Ual] nA;

10; t ÓI YcJdX] kA - SglzU g î uý] kÒ L i dIcAk Þ ý[YeSfUdjØý
zG.jnjdx] kA riwlf CjCk] xksm L ÑalG] kA; - SglzU i dk ì kdxjH
Ye iG Ùj] k' iG dqjikÒ igKA L igksm Cjh í xKA cAc ý] lgi ksals]
Lyjuk ' igKA L isg arcjhl] k' igKA - ujgj] nA;

CjCk egjelhr i kA - pUdlh ijpU l.Ul c i kA

CjCkijsð e_rA wrr Ùjsð - pU rjaj, ÙjH fs' - gA.j] k'k; L iG r' luj
e_]] k' f kA ixgk' f kA L iG] k domkfH YCßuka Sc < i kA S'el ñ l < r í xkA
L fjr kA ekySa Sel, dl < lg í xkA - SglzU egjelhr i kA Cgj] kA h.j] kSÝlql n ý;
- N dk}jdSxukA se N dk}jdSxukA QgkSelsh S'el ñ l < jìj] kduka L iG] k
ilc rdX Yedmjìj] l r kA dxj] l rksals] L i c g í X sdImk] kSÝlql n ý
L iG] k clao < jdalukA Clgigj dalukA alr c jdalukA > kßjegalukA ixglR
dqjuk' f ý;

1; wrr Ùjrk SC, akÒ - pU iG, í X YesfUdjØý - pUs Ù ao' k iG, A
dk}juksm > kßji jdlc Ùjro ixsg YePlrUakÒ fl n ý; dlnk' f kA SdX] k' f kA
cGCj]] k' f kA gkvj]] k' f kA an] k' fksals] > kßjuksm L rk. iA[vjï[Lyji ý
f km í ju SaDhdsx ijd c jìj] k' k;

2; wrr SC, A ses} ' k fs' dk}jdX LyjuIR f km í k' k; Sc < akÒ
alflejfl] Sxl c Ag î dSgl r Ó YCßuka S'el ñ l < r í xkA rHdkduka L fjr k
ekySa r Ó Sel, dl < lg í xkA - SglzU egjelhr i kA c Ag î n i kA h.j] kSÝlql n ý
dk}jdX r' luj ar c jhl] kduka ixgkduka svÕk' f ý;

3; dk}jdsx dxj] l r kA dsP Ù l r kA S'el ñ l < jìj] k' f ý L isg Clgigj dalukA
clao < jdalukA ijd lgegalukA > kßjegalukA ixglR c < luj] k' k; Tf ý L isg
c ý doX ijpU l.Ul c Ùjrk c Ð al] k' k;

4; t í jsr segkalynsa' ý (clao < jdalukA ijd lgegalukA) dk}jdX e_]] k' f ý
L igkaluj L mk Ù jmeqdk' isg L rkdgjØk sdl ð l n ý;

5; d{fU cau Ù k fs' dk}jdsx ssYeayj c ý doxjH SvG] k' f ý L igksm
ijdlc Ùjrk rjG ĩ ludal n ý; alflejfl] xkSmukA c Ag î dgkSmukA
L ßUledgkSmukA cao < Ùjsðuka eoG ĩ ejï kn ixsg YePlrsì} fl n ý;

6; t Ól dk}jdxkA QSg gjfjujhl n k ixgk' f ý; t' IH QSgl dk}jukSmukA
ixGØuksm Sizf iUfUcalujgj] kA; QSgl dk}j] kA L igksm clí alu
f l HegU í xkA[c ASipr î afuka[clao < jd c ASipr gjfjdxkA ar c jhl] l r k Ò
alGz í xkA K ð lujgj] kA;

akhuo}H

- pUs Ù - ykal c] lha CjCkijrk | Mika rÓ - <lgika elrJuika akhìIH
al'fal n ý; - ykal c Ùjrk SC , A | flp ý gP k iuck isg CjCkijrk akhìlhjrk
ekySa aMk Sel , dl<lg í xka L igksm ixGØ] ka ijdIc ÙjrkA - iCUaln ý;

1; - pUs Ù - ykal c] lha CjCkijrk | Mika rÓ - <lgika elrJuika akhìIH
al'fal n ý; T] lh Ù ý TfÓIsf asMlgk - <lgSal elrJuSal[t ìjrk si ÒA
Selhka[CjCkijrk - iCUajÓ;

2; wrjØ Kmsr fs ' dk î jsr L Ñuksm ssdujH sdImk] nA; L Ñuksm
CgJgcGCA h.j] k ' fjrkA Qgk anj] oyjrdA fs ' akhuo}H - gA.j] lrkA Tfjhosm
cIPj] ka;

3; | flp ý tÓl L ÑalG] ka ijwudgaluj akhuo}IR dqjuka; rjg ï ga
akhuo}k ' fý elhjsð KflprA iGßjìj] ka; tÓl pjicika dky î fý t }k
f i nsuæjhka akhuo}nA[gl'fjuka edhka al'faÓ[dk î k elhjrk Si Þj
dguksÝIsqIs] uka;

4; akhuo}H dk î k í sx Ledmdg í xlu L ckD í sx Ye fjSglPj] IR
c <Iuj] k ' k; L fjhkegj dk î jrkA L Ñu ý] kajmujH Qgk YeSfUd aaf
wrjìj] k ' k;

5; dk ìjìIH[- mkalmkdxksm elH[il í IR dj}k ' aMk elhkdX t ' ji dk}juksm
- SglzUS Ù uka rjhrjH ìjsr fs ' uka Ledm Ùjhl] jSu] ka; ts ï æjhka
dlgn iCIH Qgk YcJ] k akhuo}IR dqjujsÓæjH dk î jrk akhìIH aMk gJfjujH
cA.gjØk sdImk] kdSul L fUliCUsæjH zknSaêukÒ akhìIH c > ý ìjMuó}ý -
uj rHdkdSul svÕnA;

6; t ' IH tØý; st;ij >IPjØ YcJdX akhuo}julH L fjsð TRE î R
dk}jujsh] k edglrkÒ cIPUfukP ý; - pUs Ù - ykal c] lha dk î jrk
akhìlhjrk ekySa aMk Ypi í xka - <lg í xka Qs] sdImk] kdulsnæjH Tfk
edglrkÒ cIPUf] syuln ý; L fksdlP ý - pUs Ù - ykal c] lha akhìIH
al'fA rHdk ' fln ý L.jh , nJuA; LAzJdgj] sì }[ckh.alu[Kvjfalu
ckg î jfalu Qgk akhìIH c > ý ìjMuó}ý al'fSa rHdlío t ' k igk ' e î A
al'fSa L íjsr svSÕPfkÒk;

7; L dsh Swlhj svÕk ' YcJuka akhuo}H fkmgkd fs ' Si nA; dqjulik ' Yfuka
dk î jrk Srgj}k akhuo}kd; L Ól Ù cau í xjH dk î jrk sdImk] lrluj akhìIH
ixsg i{ ÙjSulmka CkvjSulmka cA.gjØk si] kd;

8; - ykal c Ùjrk SC , A dk î ý aMk . î n í X dqjØk fkm í julhka akhuo}H gP k
iuck iSguka L fjrk SC , ika fkmgnA; dlgnA L fk Sel , dl<lg Ùjsðuka
KOGw Ùjsðuka | Mika ihju S'clfcIn ý; L fjrkA ekySa L ckD í sx
Ye fjSglPj] IR dk î k í sx c <Iuj] k ' fkaln ý;

Sel, dl<lgika ixGØuka

zG.dlh Ùka - pUs Ù gP k iG, ika Lrk. ij] k' Sel, dl<lg] ky i ý dk î jsð
Clglgjdika alrcJdikalu ixGØsu aòzfjuhl] ka; dk}jdX] ý - SglzU Ùjrk
ixGØ] ka ijMajrkdxka ajryHcka sEyc ka ijMajR t uksals] Lm í k'
caId{f - <lgA - iCUaln ý; - pUs Ù Qgk iG, A QISgl alc ika dk î jsð .lgA
Srl] nA; Qgk iucjrk gP k iucjrkajmu ý] ý ao' k alca fjdukSYIX .lgA
Srl] nA; dk}juksm ixGØ akgmjsØ 'k Sfl' k' e î A rÓ Qgk S / ldsys] lP k
egjSCIPjìj] nA;

1; svyju dk}jdxksm ixGØuka fo] A iGßj] hka ixsg ses} 'k rm] ka; gP k
iuc k fjduk' fk isg Tmu ý] jsm .lgA Lx' ý dk î jsð ixGØ
ijhuigk Ùjs] lP jg] nA; .lgA iGßj] k' jsÓæjH[LsÓæjH L í jsr
cAg î dG] k Sfl' k' ksPæjH[ts ï æjhka dkq ì kak P l dIA; Kmsr Ùs' dk î jsr
Qgk - SglzU ipzsr] lP k egjSCIPjìj] nA;

2; - pUs Ù - ykal c] lha CjCkijrk akh ì lH alYfSa - iCUak Òk; t' lH -
ykal c Ùjrk SC, A rÓ - SglzU Ùjrk > kßjijdlc Ùjrk ixGØ] ka dk î jrk
ijijPfga caId{f - <lg í X akh ì lhjrk ekySa - iCUaln ý;

3; - ykalca akfH t}k alca isg dk î ý Qgk pjica gSP l aoS' l finuka
QYfk alc Ùjrk SC, A aoS' l rISHl finuka akh ì lhjrk ekySa aMk - <lg í xka
dqjØk fkm í nA; dk î jsð ijC ì jrrkc gJØ ý QS' l gSP l caId{f hZk. î nika
L fluf ý Eh í X[Y> / ý[L Pjegjìk fkm í ju iuksm ajCj f í X - <lg í xksm
TmSixdxjH rHdnA; svyju Sflfjhluigj] nA Tisuls] dk î jrk sdImk Ù k
fkm í IR; YdSan Tiuksm Lxika ssi ijPUika iGßjìj] kduka Si nA;

4; - <lgSixdX dk î k í X] k Lyjik iGßjìj] l rka L fjhosm Ligksm Clglgjd
alrcJd ixGØu ý] ka Kfdk' fl] nA; alflejfl] Sxl cAg î dSgl - <lgA
sdImk] kSYIX dk î k í SxImk rjg ï ga cAc lgj] kduka Si nA; se Ndk}jdSxuka -
Ndk}jdSxuka fkhUfSulsmuka î aSulsmuka - <lgA dqjìj] nA;

5; ijMajR t dk}jdxksm SglzYe fjSglPSC, j[dlqýØC í j t' ji iGßjìj] kduka
agn ÙjH rj' ka L dMkduka svÕk' k; Eh í xjhka[eØ] yjdxjhka elH
KH ì ' í xjhka ak} a ñ Ualac lpjdxjhka dgX akh ì lH t' ji ujhka Si Pksilxa
Lm í juj] kP ý; dkyik Sfl' k' e î A ijMajR t uksm cejsaðkdX tÓl rISHl
- Syl alc í xksm TmSixdxjH - ykal c Ùjrk L ù k iucjrk Tmu ý] kÒ
dk}jdX] k rHdkduka svÕIA;

6; LuN Lm í ju - <lg í X dk î k í xksm Clglgjdika alrcJdikalu
dqjikdsx cAg î j] kduka ixGØSglzs Ù Ye fjSglPj] kduka svÕk' k; a{z í xjH
rj' kÒ - <lg í X L fluf ý dgX a ñ Ualac lpjdx t' ji Tfjsð rÓ
Syc l f c kdxln ý; LuN cejsaðkdxa Tfjsð rÓ Syc l f c ý - n ý;

7; L ÑukSmuka dk î jsðuka - <lgYda ÙjH Lu / jR L fUl iCUaln ý; L fk

dk î jsđ acj, ý] ixGØ] k rjG ĩ ludaln ý; dlhf lacak Ò ixGØSuukA
>kßji jdlcS Û ukA Ye fjSglPj] IR Lu /jrk dqjukA; cIPlgn K ïjrk edgA
Lu /jR dhG ' K ïk zG.jnjdxkA akhuo}k ' L ÑalgkA KeSulzj] k ' fý LiG] k
- iCUalu LxijH Lu /jR h.j] kiIR c <luj] k ' k;

8; dk î jsđ - <lgA iGßj] k ' fjrrkcgjØý LiG] k iuyjx] A >IPj] Irk Ò
cIPUfukA |yj igk ' k; aluA dhG ' fka L nk >IPuk Ò fkalu - <lg í X
iuyjx] ÛjrkA aMkSglz í X] kA Tmul] kdukA ixGØ] k LiCUalu Sel, d í X
r, s ïmk Û kdukA svÕk ' k; CkvjflA[CkßwhA[Cgjulu gLfjujhk Ò elvdA[
cAg î nA[ijxÝH[fkm í ju i L ckD í sx fmuk ' k;

9; L ckDA >IPjØ dk î jrk cIPlgn ujH rj ' kA LPj daluj - <lgA dqj ïj] nA;
svyju dk î k í sx domkfH fin akhuo}nA; SglzA alyju SC, i kA cIPlgn ujH
domkfhluj dk î jrk cald{f - <lgA h.Ual] ju lSh LiG] k SglzA aohA r, alu
KOGwika Sel, d í xkA fjgjØk ejmj] IR dqjukduk Òk;

10; sahj î fka Yz < njejmjØ fkalu dk}jdX] k YeSfUd YCB sdImkS] Þ fk Þ ý;
L isg - SglzU ijpzsgs] l Þ ý egjSCIPj ïj] kdukA vjdj ñ svÕkdukA Si nA;

Ye fjSgIP dk Ùjsi ÌkdX

QSGl dk Îjsruka eh Ye fjSgIP dk Ùjsi ÌkdX] ka ijsPuglS] Þfk Þý; -
pU iG , ika fkmG ' k g Þ IA iG , ika rm Ùk ' Ye fjSgIP dk Ùjsi ÌkdX dk Îjsð
ixGØ] ka SglzYe fjSgIPSC , j] ka L fU ì ISe Îjfi ka LAzssidhUika agni ka
Qqji l] ki l rka c < luj] k ' k; zG.jnjdxka ukifjdxka smMr c ý ildjrkdx
t mk] k ' f fjhosm f Í Sxuka f Í X] k wrj] l rjg] k ' dk}jdSxuka
ckg Îjfgl] k ' k; ijijPdIh Í xjhk Ò L ùk smMr c ý S / lckdx wli jfdIhA
akqki R smMr c jH rj ' k ak í gl] k ' k; L ùk S / lckdxka t mk Ùj}jsÓæjH
zG.jnjdx] k Qgk > ò iG S / l c ý sdImkS] Þ fl n ý;

1; Ye fjSgIP dk Ùjsi ÌkdX Kmr mj svSÕ Þ fl n ý; QISgl dk}juka
rjGSÔCj] sÌ }j}k Ò t Ól ildjSr , rkdXka cau Ùjrk eoG Ùjul] nA; -
pUdIh Í xjsh YeSfUdjØý Q ' ka g Þ ka iuck YeluaK ÒS Ì IX t mk] k ' Ye fjSgIP
dk Ùjsi ÌkdX ixsg YePlrsÌ } fl n ý; g Îjfl] xka alflejfl] xka S / l dGalgksm
KeSpCÝedlgA ildjSr , rkdX cau Ùk fs ' eoG Ùjul] nA;

2; Ye fjSgIP dk Ùjsi ÌkdX eh Ledmdgalu L ckD Í xjH rj ' ka g Îj] k ' k;
Ye fjSgIP dk Ùjsi ÌkdX eoG ÙJdgj] l Ù CjCkijrk L ckDA > IPj] l rka ixGØ
akgmj] l rka LAzssidhUSal agnSal fs ' cA. ij] l rka c lPUfSuyk ' k;

3; svyju L ckDSal Sel , n] kySi l LAzssidhUSal K Ò CjCkijrk Ye fjSgIP
dk Ùjsi Ìk t mk] k ' f ý ckg Îjfal n ý;

4; t Ól zG.jnjdxka Ligksm riwlf CjCk] xka smMr c jH rj ' ka cAg Î nA
Srmjujg] nA; QgkeS Î L iX SrgS Ù ildjR t mk Ùj}ks Þ æjH fs ' Qgk
S / ldsy dlnkduka smMr c ý Smlssd / ý Ye fjSgIP dk Ùjsi Ìjrk Ò KeSpCA -
glukduka Si nA;

5; ekfju Qgk cyy ù ý KeSulzjØlnk QISgl iU í juka ildjSr , rk
ijsPuglSd Þ f ý; L iG ekfju cyy ù ý - iCUsÌmkd fs ' Si nA;

6; fj Í jÌ IG] k ' è h Í xjH SglzA ixsg ses } ' k emgkA; L ÙgA YeSpC Í xjH
i c j] k ' dk Î k Í X] ý [YeSfUdjØý L . u l G ö jSdV ò Í xjH i c j] k ' isg[
Kmr mj Ye fjSgIP dk Ùjsi Ìjrk ijsPugl] nA [YeSfUdjØka al c ñ ý
Sglz Ùjsr fjsg;

7; QISgl ildjSr , rk akReka dk Îjsð) ihju igksm - ulhka) ildjSr , R d l G / ý
S / ldsy dlnjS] Þ fl n ý;

L fjc IgA L F i l i uyjx] A;

L fjc IgA > IPjØ dk}j] k uSF , A si Ò Ò jsð - i C Uak Þ ý; akh Ì l Shl Ql - G
t c ý (QlyH y lss < S' / , R c l X } ý c ý) elr Ju Sal L F i l dk Î ý -
ykal c Ò j Shsy Yel uak Ò flsn æjH aMk Sel , d Í X L m Í ju elr Ju Í xkA
h. Ual] n A; cjæý L fjc Ig Ò jsð C í j dkyu ý] kA; L fjc Ig Ò jH g í A
d l n kdSul L f k i xsgu PjdA dmk Ò Sfl dosm] osm c A. ij] kdSul sv Ò k ' k si æjH
Qgk - Sglz U i j pz SrSul S / l d SySul s d l Þ k egj SC l Pj Ì j] kdu kA vjdj ñ] kdu kA
sv Ò n A;

1; L fjc IgA Cg jg Ò jsh si Ò Ò jsð L x i k Ydal f J faluj dkyu ý] kdu kA L Í jsr
/ jss < S' / , R s d l Þ ý dk Î k agj] kdu kA sv Ò k ' k; L fjc IgA > IPjØ KmR fs '
dk Î jrk c l P lgn . î n Ò jrk ekySa aMk Ypigoe Ò jHk Ò Sel , d Í xkA
s d lmk] n A;

2; Qgk anj] oyjrdA ehfi n Ypigoe Ò jH L fjc IgA K Þ l dkdSul L f jH
g í Ye c gA d l n kdSul svu l H dk Î jsð w i R L edm Ò jh l n ý t ' k dgk f n A;
ses} ' k Ò ssip U c < l uA L f u l i C Ual n ý;

3; - p l s Ò - ykal c] l hA akh Ì l H a l Y f i kA L f jrk SC , A aMk
Sel , d l < l g Í X s] l l A akh Ì l H r H d kdu kA sv Ò k ' f ý L fjc Ig Ò jrk Ò c l P U f
dkyu ý] kA; Syl } l ssiycjrk t f jsguk Ò dk Ò jsi Ì ý (t i jsm h. U i kA
KeSpCd i kalsn æjH) T O ssiyc k s d l Þ k Þ l d k ' L fjc Ig Ò jH r j ' kA
c Ag î j] kA; i j MajR t [cjæý fkm Í ju i uksm c ejsaðkdX L fjc Ig Ò jsð
L edmA dkySØ] kA;

4; L fjc IgA > IPjØ dk Î ý fkmG ' kA r ' luj - < l gA dqj] n A; Sglz A
alyjuSC , i kA L i G] k domk f h luj - < l gA s d l mks] Þ f k Þ ý; L f k L i g ksm
r , alu KOGwi kA Sel , d Í xkA f jgjØ k ejmj] IR c < luj] k ' k;

5; L fjc IgA > IPjØ dk}j] k QlyH y lss < S' / , R c l X } ý c kA (Q - G t c ý)
sclho , r kA cjæjsð c ejsaðkdXkA Lmk Ò e Ò k e f jrlhk pji c Í Í xjH
h. Ual] n A; L fjc Ig Ò jrk Ò agk ' kdX EhYe lej dky Î f kA Spl , Eh Í X
Kx i l] k ' fkal n ý;

6; L fjc lgs Ò Ye f jSglPj] IR CjCk] xm] ak Ò i G d] o c ý KeSulzj] kdSul
i j c GwU Í X dkqjØ k aomkdSul sv Ò n A;

7; - Sglz U egal u v kMke l m k d xkA Ck Þ wh Ò jsð KeSulz i kA L fjc Ig Ò jH r j ' kA
g î j] k ' k; ssddX t S Ì l qkA Scl Ì kA si Ò i kA L s Ó æjH vlg i kA si Ò i kA s d l Þ k
i { Ò juluj dqkd n A [Ye S f U d j Ø ý d] o c jH SeldkdSul i j c GwU i c k] xkaluj
c A c GzA c A. ij] kdSul svuj } ks Þ æjH; L f jrk SC , Sa elvd Ò jSrl dk } jdX] k
- < l gA s d lmk] l S r l YCaj] l i o;

vka[whSpl , A ejs ' domkfH zOigalu L ckD í X

aj] i lykA dk î k í X vka whSpl , A fkm í ju L ckD í xjH rj ' kA cluA S.psì }k
iglyk Þ ý ; t ' IH Qgk dk}j vkaukA erjukA aohA CllcA t mk] IR
> kßjak}k ' ks Þ æjH L fk Ledm covruluj d Þ ý - dk}jsu ses} ' k fs '
Qgk ssipUsr dlnjØý vjdj ñ svÕnA;

1; vkaSul whSpl , Sal > IPjØ dk}jsu domkfH . î j] l r kA elrJu í X dkmj] l r kA
fIHegUs ì mk Ò n A;

2; vjhS Ì IX zOgialu tS Ì l YeC Ò jsð covrluldka vka; flgjfalufka
> kßjak}k Ò fkalu CllSc lØllcA dlnk ' ks Þ æjH dk}j] ý rUkSaln ju > IPSul
CllcSdIC Ò jH L nk > IPSul > IPjØgg] lA; Tfk wjirk fs ' .J , njuln ý ;
ijpzrlu Qgk ssipUsð Sc irA Kmr mj Sfm nA; - iCUsaæjH LSÔ < A rsÓlgk -
CkeYfjujSh] k dk}jsu yEG svÕkduka Si nA;

3; - pU - ykal c] l hA akhuo}H Ky ì l] ju kA rÓ gJfjujH cald{f - < l gA
rHdjuka dkmkA > l í X] k f í xsm dk}jdsx rUkSalnJulujH rj ' k g î j] IR
dqjukA;

4; Qgk dk î jrk ao ' k - qývujH domkfH rJ Þ k rjH] k ' vka > IPjØj}ks Þ æjH
dk}jsu Kmr mj Qgk S / ldsy dlnj] nA; dk}j] ý î uA t ' CllcSdIC SglzA
> IPjØgg] lA;

5; ekdi hjukSmSul elvd Ò jsðSul ekd | H] k ' dk}jdxjhka zG.jnjd xjhka
rUoSaln ju fkm í ju Cllc fmcak Þ ldk ' Sglz í X > IPj] l r k Ò c l P U f
domk fhl n ý ;

Ckvjfl egjelhra

eh LckD í xkA rÓ Ckvjfl egjelhra sdl Þ ý fmulR dqjuka; d] ocjH
Selufjrk SC , A LsÓæjH ijcgwjø dk}jsu i{ Ûjul] ju SC , A ScilìkA
si Ò i kA KeSulzjøk ssd dqkd kd) LsÓæjH vlgikA si Ò i kA) [d] oc kdX
i{ Ûjuluj co î j] kd [ijcgwU i ck] X dk î k í X dxj] k ' ë h í xjH rj ' kA
si Ò Ûjsð S'clfc kdxjH rj ' kA Ldsh dxukd [- <lgA dqj] k ' fjrk akReý
ssd dqkd kd [Ckßalu si Ò A KeSulzj] kd [si Ò A ahjralsn ' k Sfl ' julH
L fjsr L nk i jak í al] kd [- <lgikA si Ò i kA Ckvjuluj cAg î j] kd;

1; ijcgwU i ck] X [YeSfUdjøk dk}jdxsm [ckg î j faluj rj] A svÕkd;
dkmkA > lAz í Sxls] ukA d] oc k KeSulzj] k ' ks Þ ' k Kyìk igk Û kd; d] oc ý
TÓI Û L i ë ujH ijcgwU í X dkqjøk aomkd;

2; ijcgwU rjGalGwr Ûjrk SC , A dk}jdxm] ak Ò L Az í Sxls] ukA ScilìkA
si Ò i kA KeSulzjøk ssd dqkd kd [- <lgA elvdA svÕk ' fjrkA dk î k í X] k
sdImk] k ' fjrk akRekA L íj sr svÕkd; Scilì ý h.UasÓæjH vlgikA si Ò i kA
KeSulzjøkA ssd dqkd lA;

3; pji c i kA ScilìkA si Ò i kA sdl Þ k akDA dqkd k ' fý d ì kdxjsh L nk > IP
fmulR c < luj] kA; Shld Ûjsð vjh . l z í xjH d ì jsh L nk > IP YmS] la t '
L á fuý] k dlgnaldk ' L ckD Ûjrk Tmul] jSu] kA;

4; dkmjsi Ò A ixsg ckg î j falu S'clfcjH rj ' l i nA [LsÓæjH L fk
L nk i jak í alS] Þ fk Þ ý; si Ò A SCDgj] kduka co î j] kduka svÕk '
e l y f í X L d i kA ekyikA i{ Ûjuk Ò f kA LmØk si] IR dqjuk ' fkal i nA; -
i CUsæjH fxjìjsØl SdlyjR svGS Û l EjH } G svSul i } jH siØkA si Ò A
Ckßldgj] IR dqjuka;

5; eØuluSfl > l] julusfl - u eldA svu - <lgA Ledmdlgjul n ý;
eØ] yjdxkA aMkA rÓSelsh dqkdju SC , A LsÓæjH eldA svuk Si nA
. î j] IR;

6; - <lgA [K Þ l] k ' e l y f í X [elvdA svÕk ' ë h í X Qs] Ckvjuk Ò f kA
a { z í X t Ûjs ì ml Û f kal d nA; - <lgA LmØk siØk co î j] nA;

7; i } jsh alhjrU í X ixsg ckg î j falu glfjujH Si nA rjGalGwra svÕIR;
L fk w l i j] k ' v k M k e l m k d s x - SglzUak Ò fl] kA; Tfk L ckD í sx fmuka;

8; - G Û i d l h CkvjflA ixsg YePlrsì } fl n ý; ixsg Ckvjflak Ò Ke l PjdX
se N dk } j d X] kA Y c J d X] kA h . U al d nA; Ckvjulu Qgk ë hA L fjrk alYfaluj
rj] jsi] nA [L i G] k i { Ûjuluj dqkd l r kA i Y c í X L h] l r kA; c l r j M y j
r l e ý d j R c k g î j faluj rjGalGwra svÕnA LsÓæjH d Ûjøk dxu nA;

aShyju

sdlfkdk dmjujhosm edgk' aShyju Qgk Ledmdlgjulu Sglzal n ý; aShyju KÒ
ë h í xsh wr í X sdlfkdk i hdX KeSulzj] n A; | sfæjhka dk}j] k
erjuks PæjH Qgk ijpz S / ldsy dlnj] kduka f nk Ò si ÒA sdI P ý c ù ý
svÕduka zG.jnjdx] k - ðJ aShyjuH zKxjddX sdImk] kduka Si n A;

1; aShyju edG] k' f ý vjh sdlfkdkdxksm dmjujhosmul n ý; YeSfUdA
fÕljl] ju sdlfkdk i h KeSulzj] k' fl n ý sdlfkdk dmjujH rj' ka
g î SrmlrkÒ | MikA rÓ KeIPj;

2; t ijsm aShyju KS P I L ijsm dk}jdx Ledm Ò jhl n ý; erj > IPjØ dk}jsu
KmR fs' Qgk S / ldsys] l P k egjSCIPj Ì j] kduka aShyjuuls n ' k
ds P Ò juIH L fjr k Ò vjdj ñ sdImk] kduka Si n A; Si X / ý s < H f ý
QIGzssrSc , R rjGSÔCj] k' elSc:l / juA El ñ jelyA aShyju] k Ò vjdj ñ
t ; c j ; Mj L F il - G } jajcjR S > c ý / ý SdlÝjSr , R sfylej - n ý; T fl n ý
| MikA domkfH dl n s i mk ' f ka zkgkfgika ihju SflfjH agn d l g n i k aldk ' f ý;

3; zG.jnjdx] k aShyju ihju Ledmdgal n ý; t ijsm aShyju domkfhluj
dlnk' kSil[L ijsm - SglzU ijpzgksm rjGSÔCyedlgak Ò - ðj aShyjuH zKxjdx
KeSulzjØka EhYepalu sdlfkdk i hdX KeSulzjØka aShyjusu Ye fjSgIPj] n A;

4; aShyju > IPjØ L sÓæjH aShyju alyj igk' dk}j PlglxA si ÒA dkmj] kduka
- < l g A dqj] kduka svÕ n A;

t Øý; st; ij;

t Øý st ij L Fil < Uoan TaUkSnls / Ej, Rcj ssiyc ý [K P I] k ' Sglzalu t uý / ý) L dIsu / ý TÑUkSnls / Ej, Rcj cJR / A) t ' Sglzs Ò Ye fjSglPj] lRkA vjdj ñ j] lRkA dqjukA t ' IH S.pal] lR dqjuÓ; t Øý st ij edgk ' fý Sglz > IPuk Ò iU í jukaluj L ckg î jfalú sshAzjd > á Ò jH | Gs ì mk ' fjhosmuka t Øý st ij > IPuk Ò YcJuksm zG. ë CjCkijrkA Yec i cauS Ò l akhuo}hjhosmSul t Øý st ij > IPjØ iG KeSulzjØ cjj ù kdX [covjdX fkm í ju iujhosm L sÓæjH t Øý st ij > IPuk Ò iU í juksm g í A c lJdgj] k ' fjhosmuksals] uln ý; t Øý st ijsu] kyjØk Ò S > IP i fý] gn Ò jsð . l zaln ý clao < jd ijsiv rA Ye fjSglP rmemjdX SrgS Ò uk Ò egjSClPruka vjdj ñ uksals]; T fjhosm Sglz > IPjfglu dk}jdX] kA akfjG ' iG] kA Sglzs Ò L fjwjij] k i lRkA domk fH dlhA - SglzUS Ò lsm wjij] lRkA c < ludal i kduka sv Ò kA; t Øý st ij > IPjØ dk}jdX] kA dkmkA > Ò jrkA sa / j] H egjvgn i kA aMk clao < jd Scir iU i ë dxjH LG < alu TmA h. j] kduka SinA; t Øý st ij > IPjfsGÓIA L igksm L i d lCs Ò] kyjØý S > IP i l ê lglujg] nA;

1; t Øý st ij) < Uoan TaUkSnls / Ej, Rcj ssiyc ý) K P I] k ' Sglzalnk t uý / ý) L dIsu / ý TÑUkSnls / Ej, Rcj cJR / A); TO Sglzs Ò Ye fjSglPj] lRkA vjdj ñ j] lRkA dqjukA t ' IH S.pal] lR dqjuÓ; t Øý st ij edgk ' fý 1) Sglz > IPuk Ò iU í jukaluj L ckg î jfalú sshAzjd > á A) Sdl P A KeSulzjd lsfuk Ò sshAzjd > á A) 2) t Øý st ij > IPuk Ò YcJuksm zG. ë CjCkijrkA Yec i cauS Ò l akhuo}hjhosmSul 3) t Øý st ij > IPjØ iG KeSulzjØ cjj ù kdX [covjdX aMk doG Ò - ukP í X 4) t Øý st ij > IPuk Ò iU í juksm g í A c lJdgj] k ' fjhosm; c lPlgn cAcGzA sdl P ý TO SglzA edglyÓ;

2) t Øý st ijsu] kyjØý LyjulrkA Ye fjSglPj] lRkA - Yz < j] k ' iG] ý Lmk Ò k Ò - SglzU egjelhr Sd'ò i kaluj > á s Ì S } l t u j / ý Sd'ò i kaluj > á s Ì S } l i j i g í X LyjulrkA Ye fjSglPj] lRkA L sÓæjH t ijsm rj ' kA egjSClPrdX rm Ò lA vjdj ñ ukA dON cjhj í kA h. Ual] lA t ' j isuls] LyjulR dqjukA;

3) t Ól zG. jnjdxkA - SglzU egjelhdSglmk t Øý st ijsu] kyjØk LSrl, jØk arcjhl] nA; dkmkA > Ò jH - Gs] æjhkA t Øý st ij > IPuks P ' k Sfl ' k ' e î A L sÓæjH Sglz. J, nj rjhrjH] k ' wjijfcl < vgUA eælxj] ks P ' k Sfl ' k ' e î A t Øý st ijsm ì ý rm Ò kduka dON cjhj í jhosm t í jsr cluA L sÓæjH cl i A dk}jdSxuka dkmkA > l í Sxuka Ye fjSglPj] lA ts ' ls] Lyjukduka SinA;

4) t Øý st ij > IPjØ L Ñalgksm L sÓæjH L øêlgksm t Ól dk}jdSxuka t Øý st ij egjSClPruý] k ijsPugl] nA; L iG] k t Øý st ij > IPuks P æjh L isg fkmG vjdj ñ] kA egjvgn í X] kA ijsPugl] nA;

5) alflejfl] xka cAg î dgka Ligksm a] Sxlmk Ligksm > á ísx] kyjØk
cAclgj] kduka sc djhosm tØý st ij > IPj] lrkÖ cIPUf covjìj] kduka
Si nA; se Nd}jdxka svyk`ì] lgjdxka YeSfUdjØk TO Sglz>IPuý] k cIPUf
|syukÖ iglný; - Nd}jdxka se Nd}jdxka Tfjsr] kyjØk domkfH Lyjukduka
L fjhosm t íjsr sc î kH <glsc:ðjsr L fjwìij] lsa'k arcjhl] kduka
svÖnA; > á íxjsh fkhUfuka YeIPlrUika egcg > <kalrika arcjhl] lrika
dqjuka;

6) g î jfl] xka mJØGalgka aMk SylX Sal / Hcksals] dOalg] IG] k ckg î jfalú
L ïg] î A c{, jØk sdImk] k' fjhosm LiG] k rÖ fJgkalr íxjhka segkalM íxjhka
svs' ÒIR dqjuka;

7) dk}jdxka dOalg] lgka tØý st ij Ye fJsgIPA[sduG[ejïkn fkm íju
dlgu íxjH S>IPiêlgldk' SfIsmlîA L Òga dlgu íxjH ixsg C íjsulsm
esæmk] kduka Si nA;

8) tØý st ij > IPjØ dkmka > íX] k Prc<lu ÒjrkA aMkakÒ iqjdX
dsÞ ÒIR c<luj] kduka Ligksm dk}jdSxuka aMka fknúý] kduka svÖnA;
- dkmka > ísx TO cOdgU íX dj}kiIR Tmul] k ijP ÒjH Cgju lu gJfjujH
ruj] kduka Si nA;

9) tØý st ij > IPjØ Qgk dk}jSuSul akfjG' iSgSul cao<A L dMj
rjG Òkdsul ijsivrA dlnj] kdsul svÖgkfý; g î jfl] X] ka L BuledG] ka
Srfl] X] ka T] lgu ÒjH ega'ePIralu dG ÒiUaln kÖfý; LiG
S>IPi fý] gn Òjhosm Tsfls] cA. ij] Ifjgj] lrika T Òga .uA fs'
Qqi] lrika YCaj] nA;

10) tØý st ij > IPj fsgls] uka f íxksm Li dIC ísx] kyjØý
S>IPiêlgjujgj] nA;

CjCk cAg î nA

iJ}jhKA c ý d oxjhKA cao < ÛjhKA se N dk}jdxKA - N dk}jdxKA fkhUSfISulsm
cAg î j] sîmnA; TO ckg î jfalU L ïg î Ûjsð L .li ÛjH dk}jdX ses} ' k
LYdaA[>lhSi h[sshAzjd eJ / rA[ijSiv rA[fkm Í ju Ledmdgalu
iqjdxjSh] k sv ' k e fj] IR cIPUfuk Þ ý; iJ}kdISglSml Û k flacj] kd[wr rA
gwj ï G svÕkd[Lmj ë lr cOdgu Í xsm h.Uf[LYda Ûjsr fjsjuk Õ cAg î nA[
dk}jdxksm L idlC Í X akyksd ejmjØk sdl Þ k Õ rJfjrUlu iUi ë [
clu cAg î n Ûjrk Õ Lyjika dqjika - Gwj] IR yelegldkd[Tisuls]
dk}jdxksm - SglzUegalU ixGØ] KA ijdIc ÛjrkA - iCUalu YePlrsÌ }
Zmd Í xln ý;

1; QISgl dk}j] KA iJ}jH ixglrk Õ L icgak Þ ld nA; IsfæjhKA Qgk dkmKA > Ûjrk
dk}jsu cAg î j] IR dqjuk ' jsÓæjH L fjrK Õ dlgnA ds Þ ÛlrKA -
dkmKA > s Û Q ' jØk sdl Þ k Seldlrkak Õ t Ól YCa Í xKA > á s Ì } LSflyjMjdxjH
rj ' kak Þ l i n A;

2; t Ól dk}jdX] KA Qgk SegjrKA rI , rIhjMj] KA L idlCak Þ ý; Qgk dk}juksm
wrrA gwj ï G svÕk ' f ý - dk}j] k e _] lrKA [- SglzU cAg î n ÛjrkA[
rjuaegika clao < jdalU Scir eß fjdXjH .Iz.I] l i lrKA L icga
h.j] k ' fjrKA c < luj] k ' k; wrr gwjSY ï , R pkgkeSulZA vo , nA t ' j i u j H
rj ' KA dk}j] ý cAg î n Ûjrk akDUalu Qgk Zmdaln ý;

3; se N dk}jdSxuka - N dk}jdSxuka t Ól fg ÛjhK Õ LYda ÛjH rj ' KA
pkgkeSulz ÛjH rj ' KA cAg î jS] Þ fk Þ ý; ClgIgdika sshAzjdika
alrcJdikalU pkgkeSulzA[L iznr[rjG > á jf hjAz egjiG ÛrA t ' j i T f j H
KXS Ì mk ' k; iJ}kdIlgKA cao < iKA > á s Ì } LSflyjMjuka TO cAg î n Í X
dk}jdX] k Ky Ì l] k ' fjrK K Û gilpjdxln ý;

4; Ledmdgalu SwlhjdxjH rj ' KA dk}jdsx ijhS] Þ fk Þ ý; Swlhj c ý] oxjH
Seldk ' fjrK ijZIfaldgkf ý; LmjaSi h[rjG > á Si h[au] k agk ' k rjGÑlnA[
ijfgnA fkm Í ju rJvalu SwlhjdX] k dk}jdsx Qgj] hKA KeSulzjØkdoml;

5; iJ}jhKA c ý] oxjhKA Swlhj ë h Û KA[cao < Ûjhksals] se N dk}jdxKA -
N dk}jdxKA sshAzJdalU vo , n ÛjrkA pkgkeSulz Ûjrkak Õ cIPUfdX
rjhrjH] k ' k; sshAzJdalU vo , n ÛjrkA pkgkeSulz Ûjrksafjsg rmemjdX
tmkS] Þ fk Þ ý; Tfjsrls] Tgulu dk}jdX] k Kmr mj cAg î nA sdlmk] kduKA
L fk fmukduKA svÕnA;

6; Si Þ Yf cAg î nA h.j] l Û dk}jdX ark , U] m Ûjrk Tguldlrk Õ
cIPUfuk Þ ý; Tfk fmulR zi NsaðjrKA > á s Ì } LPjdIgdX] KA
dkmKA > ÛjrkA K Û gilpj Û ak Þ ý; L fjrK ekySa TfjrK Tgulu dk î k Í sx
iJs Þ mk Û ý L igksm fIHegUA akRrjG Û j L isg dkmKA > Í xj] k
ekrgPji cj Ì j] lrKA YCaj] nA;

7; dk}jdX] ý rJfj h.JS] Þ f ý dk}jdxksm L i d l C s Û akRrjG Û juli n A;
asMlgk i qjukajsÓæjH alY fSa dk}jdxksm cl f Y ÿ UA rjS , Pj] IR) fm i j h j m l R)
fkrjulio; dkMd{fU Í X] k TguldkdSul cl î juldkdSul svu dk}jdsx
ijvlgndxjH .Iz.Izl] kSÝIX L i G] luj rJ] jsiØj}k Ò gjfdX ej ÿ kmg n A;

8; Pr c < l u i k A aMk clao < U S c i r c O d g U Í x k A h . U a l] j u l H d k m k A > Í X Q ' j Ø k
rjH] k d u k A L f j h o s m d k } j d X] ý i j p U l . U l c i k A - S g l z U e g j e l h r i k A K y ì l d k d u k A
sv Õ k ' k ;

9; t Ó l dk}jdX] k A L i g k s m Y e l u Û j r r k c g j Ø ý i j i g Í X L y j u l r k A L i s g
c A > á j Ø f J g k a l r Í x j H T m s e m l r k A L i d l C a k Þ ý ; T O L i d l C A
e o G Û J d g j] k ' S f l s m p k g k e S u l z A [v o , n A [L Y d a A f k m Í j u f j ê d X s] f j s g
dk}jdX] k S r g j } k e s æ m k] l r k A Y e f j d g j] l r k A L f j h o s m c w J i e O g ê l g l i l r k A
L i G] k d q j u k A ;

egj]jH rj'kA cAg î nA;

alflejfl] xkA g î jfl] xkA rÓSelsh dk}jdsx VCßj] kduKA L iG] k
ckg î jfalu Qgk L ïgj î A KPI] kduKA t Íjsr Ledm ÛjH rj'kA akyjikdxjH
rj'kA g î sîmIA t 'k ey î k sdImk] kduKA svulH dk}jdsx ehijP egj]jH
rj'kA L fjhosm cA.ij]k' LAz.Az ÛjH rjS' l t ïjrk agn ÛjH rjS' l Qs]
g î sîmk ÛIH dqjukA;

1; alflejfl] xkA g î jfl] xkA rÓSelsh VCßj] kduKA ckg î jfalu vkmkelmkdX
KPI] kduKA svulH dk î k ÍX] ý KPIldik' eh zkgfgalu egj] kdxkA
Qqjil] IR dqjukA;

2; svyju dk}jdX] ý Ledm cIPUfukÒ ë h íxlný elfukA elfSulgi kA;
dk}jdsx elfujH dxj] IR LrkijpØk doml; L iG elfujhosm rm] kSYlqkA elf
akyjØk dm] kSYlqkA akfjG' iG dosmukPI d nA; ssc] jxjShl SaIS}IG ssc] jxjShl
ulYf svÕkSYIX L isg s<HaMý Pgjl] kduKA il<r í xjH sdiP kSeldkSYIX
il<rS ÛImý Sulwjø gjfujH > ájØý iJqlfjgj] ki IR
VCßsvhks Û P fkal ný;

3; siyKA gP k ajrk}k afj Qgk dk}j ak í jagj] IR; L fjrK svyju si Òs] }kdSxl
t ïjrk Qgk >] Mý si ÒA SelhKA Plglxal ný; L fksdiP ý si Ò Ûjrgjsd
Qgj] hKA L isg QMuý] k ij}k doml;

4; selÒH fmulR dk î k Ísx fJ Lmkìý[fjxØ Vplid í X - <lgick] X[
ssiBukfj Ye i<j]k' vlhd í X t 'jiujH rjs' ls] L dMj rjG Û nA;

5; dk}jdxksm egj]jrk Qgk YePIr dIgnalný iJqýv; SdlnjdX[elgseMkdX[
smcykdX[> IH] njdX[wrhkdX[dxj ë h í X[t 'jisuls] ssdigjdX
sdj] .Ypal] juIH L isg iJqýØujH rj'kA g î j] IR dqjukA;

6; agk' kdX[ij, ick] X[dJmrlCjrjdX[- cj/ kdX[glcix í X[as ï ï
fkm í ju ick] sxl' kA dk î k ÍX] ý dlnlrKA t mk] lrKA dqjuk' ë h í xjH
co î j] gkfý; Ledmdgalu L ÛgA ick] X YeSfUdA L mulxsîmk Ûj alMj
si] nA; L i Qgj] hKA dkmjsi Ò Ûjsð dk ïjH ck î jØk doml; dk}jdX] k
fky] IR dqjul Û mj' kdxjhKA se}jdxjhKA eMksaæjH L ÛgA ij, ick] X
co î j] k' fln ý K Û aA;

7; d Ûj[dYfjd[aoGØukÒSfl dOG ÛSfl - u ick] X[sel}ju dk ïjd î n í X
Tisuls] dk}jdX] ý zkgfgalu akyjikPI] IR Sel' iuln ý; T ÛgA
ick] sxls] L iG] k dj}l Û gjfujH sis] P fln ý; el ïjdý > IzkdX
SelhKA svyju dk}jdX] ý Cllc fmcA KPI] IR Sel' iuln ý; L fksdiP ý
L fKA svyju dk}jdX] ý dj}l Û gjfujH co î j] nA;

8; svyju dk}jdX dj}k' sfls] ilujhmk' CjhakÒ igln ý; L i sflP u jH
dkmk í j CllcA ak}lfjgj] IR L ÛgA svyju ick] X[rlnu í X[> }N c ý[

t 'ji L iG] k dj}l Û gŵfjujH si] nA; t xk Ì A v i u ý] l r k A Ty] l r k A
dqjuk ' gŵfjujH L i g k s m - < l g i c k] x k A s v y j u f k Ð k d x l] j s d l m k] n A;

Lmju ĩjgZ} Í X] lukÒ fŎlsymkĭkA SrgjmhkA

dkmkA > i kA cao < i kA Lmju ĩjgZ} Í sx SrgjmlR fŎlsymk] nA; i hju
Ledm Í X[L fUl < jf Í X[edGØiUIPjdX fkm Í ju i KPldkSYIX - pUA YCB
sdImkS] P fý dk}jdX] kA YcJdX] kaln ý; - SglzU egig î nA[Sel, dl < IgA
akhuo}H t 'jiuý] k ekySa LYdaA[vo, nA[pkgkeSulZA t 'ji fmuk' f kA
TfjH KXsĭmk' k; L iG] k ckg î jfgluj dxj] l r kA Lyjulr kakÒ L i cg Í X[
dk}jdsx Sc < j] k' cýdoxkdX[ë h Í X t 'jisuls] KPl i nA; dk}jdsx
alflejfl] xkA aMkÒ igkA Sc < j] kduka r' luj egig î j] kduka svulSh L iG] k
ckg î jf S>IPA KPldkdukÒk;

1; Lmju ĩjg Z} Í X KPlulhkA dk}jdX] k akRekPlujgk' LSf L i dIC Í X
KPl i nA; L fk | fk - eSÙI L fUl < jfSal - ujk' l hkA;

2; se Ndk}jdxkA - Ndk}jdxkA L igksm dkmkA > Í xkA cao < i ksals] t ĩ k
fg ÛjhkakÒ Lmju ĩjg Z} Í sx SrgjmlR akRdoyluj fŎlylujg] nA[L fk
iJ}jhlulhkA[cý] oxjhlulhkA[L fjr k eky ÛlulhkA;

3; al c ñ ý[L fjc IgA[aShyju[Sel, n] ky i ý[Ye c i cA > á alu YeC Í X
Tisuls] uln ý domk fhlu kA dk}jdxksm agn Ûjr k Tmul] k' fý[YeSfUdjØý
Lmju ĩjgZ} Í xjH;

4; algd Sglz Í X KPldk' f kA emgk' f kA Qgk Lmju ĩjgZ} aldk' fý L fjsð
zkgkfgli ë Suuka Srgjmk' gJfju kA L cpal] julujg] kA; dmK Û TREk i R c l
SelhkÒ L ckD Í X emgkSYIX Sglzjsu L dMj rjG Û j vjdj ñ j] nA[dlgnA
L fk Lmk Ûjmeqdk' iG] k edglrkÒ c l P U f | syuln ý;

5; L ÛgA Lmju ĩjgZ} Í xjhkA Sel, d < Ig] ky i ks P æjH SelhkA L ÑalG
dk î k Í sx akhuo} nA;

6; LYda ÛjH rj' kA ckg î jfgli l r kÒ L i dICA Lmju ĩjgZ} Í xjhkA
dk î k Í X] k P ý; zi Nsaðjr kA .gn dom Ûjr kA TðGr l, nH cAZmrdX] kA
L igksm ckg î KyĭIS] P K Ûgilpj Ûak P ý;

7; alflejfl] Sxl g î dG Û l] Sxl dk}jdsx egjvgj] k' fln ý | M i kA K Û aA;
L fk dk}jdxksm ar c jH domk fh ckg î jf f lA Kx i l] kA; Siy}k Seluj}ks P æjH
dk}jsu ses} ' k fs' dkmkA > ÛjShs] Û j] nA[L fk dk}j] k rŎf l sn æjH;

8; cAZ}r Í xkA L fUl < jf Í xkA - ukP cag Í xkA dk}jdsx .Jfjujhlqý Û kduka
Sp, Usĭmk Û kduka svŎkA; L ÛgA cA. i Í X KPlulH dk}jdX] ý domk fh
YCBukA Sc < egjvgn Í xkA Kyĭ l] nA; L isg - ik' Yf ckg î jfgluj
co î j] kduka c l Plgn rjhujhl] IR t Ó l i P ej ĩ k n u kA sdImk] nA;
dk}jdX] ý i u c jr r k c {faluj Lmju ĩjg Z} Í sx Srgjmk i l r kÒ L i cg Í xkA
sdImk] nA;

9; Lmju i jg Z} í xjhkA dk}jdX] ý e_j] lrkÒ LidlCak Þ ý; dk}jdsx
Sc <j] k' c ý] oxkdxjH Lu] k' f ý dk}jsu c lPlgn w i j f Û jSh] k
fjgjØksdl Þ k i glrkA arcjsh akj i kdX ses} ' k n] lrkA c <luj] kA;

10; dkqjS > lA > kdxkA sel}l Û c ýSEImr i ck] xkA L fU i A Ledmak Ò f l n ý;
L i u j H s f l m k d S u l v i j } k d S u l T x] k d S u l s v u l H L i s e l } j s Û y j] k d u k A
ehSgukA s d l Ó k d S u l L A z . A z A i g k Û k d S u l s v Õ k A ; dk}jdxkA i j } k d l g k A
c k g î j f a l s n ' k Y e D U l e j Ø ë h í x j H a l l f A f l a c j] k d u k A L e g j v j f a l u
i c k] X Q q j i l] k d u k A s v Õ n A ;